

Smernica č. 1/2025

Manažment krízovej intervencie

Názov organizácie	Súkromná spojená škola Ul. J. Lettricha 3, 036 01 Martin
Názov internej smernice	Manažment krízovej intervencie
Poradové číslo smernice	1/2025
Vypracovala	Mgr. art. Ľubomíra Krkošková
Počet strán	30
Dátum vyhotovenia internej smernice	20. 12. 2024
Prerokované v pedagogickej rade	13. 01. 2025
Platnosť internej smernice	20. 01. 2025
Zmeny v smernici sa uskutočňujú formou číslovaných písomných dodatkov, ktoré tvoria súčasť tejto smernice.	

Riaditeľka Súkromnej spojenej školy schvaľuje túto smernicu č. 1/2025 o tvorbe interných predpisov a smerníc s platnosťou od 20. 01.2025.

Martin 20. 01. 2025

Mgr. art. Ľubomíra Krkošková
riaditeľka
Súkromnej spojenej školy

OBSAH

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Čl. 1. Podporné opatrenia	3
---------------------------------	---

KRÍZOVÁ INTERVENCIA

Čl. 2. Definovanie pojmu a úlohy krízovej intervencie	4
Čl. 3. Zdroje akútnej krízovej situácie a jej obete	5
Čl. 4. Krízový manažment školy	6
Čl. 5. Prevencia	6
Čl. 6. Krízový intervenčný plán	7
Čl. 7. Intervencia	11
Čl. 8. Postvencia	13
Čl. 9. Evalvácia závažnosti krízy a miery rizika	13
Čl. 10. Reakcia na krízovú udalosť	14
Čl. 11. Postup školy pri riešení prejavov extrémizmu, rasizmu, xenofóbie, Antisemitizmu	14
Čl. 12. Postup školy pri riešení prejavov homofóbie	15
Čl. 13. Postup školy pri riešení porúch príjmu potravy	16
Čl. 14. Postup školy pri riešení konzumácie alkoholu	17
Čl. 15. Mimoriadna udalosť – zabezpečenie objektu školy	18
Čl. 16. Možné prípady mimoriadnych udalostí	19
1. Vniknutie cudzej osoby či osôb do areálu školy – aktívny útočník – strelec	
2. Teroristický čin – anonymné oznámenie o uložení bomby	20

PRÍLOHY

1. Vzor listu rodičom žiakov školy po tragickej udalosti	21
2. Pomôcka pre (triednych) učiteľ'ov pri krízových udalostiach	22
3. Tiesňové linky (hasiči, polícia, záchranka a ďalšie)	23
4. Krízový školský plán SSŠ (1. – 3. deň)	25
5. Deň prvý: kontrolný zoznam	27
6. Vzor: komunikácia s médiami	28
7. Copingové stratégie	30

DODATKY:

Riaditeľka Súkromnej spojenej školy v Martine podľa § 145a ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v súlade s pracovným poriadkom, školským poriadkom a katalógom podporných opatrení MŠVVaM SR vydáva smernicu, ktorej účelom je stanoviť pravidlá postupu pri prevencii, vzniku a riešení krízovej situácie v škole – krízový intervenčný plán školy. Smernica je interný predpis, ktorého zmyslom je bližšie a podrobnejšie charakterizovať uvedenú problematiku v nadväznosti na príslušné ustanovenia školského poriadku týkajúce sa bezpečnosti a ochrany fyzického i duševného zdravia v školskom prostredí, a to v kontexte krízového manažmentu školy, vymedzenia prístupov a metód, opatrení a postupov v rámci krízovej intervencie. Smernica upravuje základné postupy pri prevencii a pri vzniku krízovej situácie v škole, krízovej intervencii a možnostiach pomoci žiakom v prípade traumatizujúcich, mimoriadne stresujúcich a záťažových situácií a udalostí. Predmetom tejto smernice nie je problematika šikanovania a kyberšikanovania, ktorá je rozpracovaná v samostatnom internom predpise školy – vid'. Školský poriadok (s platnosťou od 1. 9. 2023).

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Čl. 1

Podporné opatrenia

1. Podľa § 145a ods. 1) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov podporným opatrením je opatrenie poskytované školou potrebné na to, aby sa žiaci mohli plnohodnotne zapájať do výchovy a vzdelávania a rozvíjať svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti.
2. Podporné opatrenie sa poskytuje na základe vyjadrenia pedagogického zamestnanca v kategórii učiteľ alebo školský špeciálny pedagóg, vyjadrenia odborného zamestnanca školy alebo vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie v rámci odbornej činnosti podľa ustanovenia školského zákona.
3. O vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia môže riaditeľ školy požiadať zákonný zástupca neplnoletého žiaka, plnoletý žiak, pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec školy. Ak ide o neplnoletého žiaka, o vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie na účel poskytnutia podporného opatrenia možno požiadať len s informovaným súhlasom jeho zákonného zástupcu. O vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia a o poskytnutie podporného opatrenia možno požiadať písomne. Škola môže umožniť požiadať o vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia alebo o poskytnutie podporného opatrenia aj elektronicky bez kvalifikovaného elektronického podpisu použitím informačného systému EduPage.
4. Vyjadrenie obsahuje návrh podporného opatrenia spolu s navrhovaným rozsahom jeho poskytnutia. Vyjadrenie sa poskytuje žiadateľovi; ak o vyjadrenie požiadal pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, poskytuje sa aj zákonnému zástupcovi neplnoletého žiaka alebo plnoletému žiakovi.
5. Ak ide o podporné opatrenie, ktorým je poskytnutie zdravotnej starostlivosti, na jeho navrhnutie sa vyžaduje aj písomné vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast alebo lekára špecialistu.
6. Na základe vyjadrenia môže riaditeľ školy o poskytnutie podporného opatrenia požiadať ten, komu bolo vyjadrenie poskytnuté.

7. K návrhu podporného opatrenia uvedeného vo vyjadrení a k navrhovanému rozsahu jeho poskytovania sa riaditeľ školy písomne vyjadrí s ohľadom na personálne, priestorové, materiálno-technické a finančné podmienky školy zariadenia na poskytnutie podporného opatrenia. Písomné vyjadrenie riaditeľ školy poskytuje osobám podľa odseku 8 do 10 dní odo dňa, kedy bol požiadaný o poskytnutie podporného opatrenia, v odôvodnenom prípade do 20 dní.
8. Podporné opatrenia realizuje školský špeciálny pedagóg a/alebo odborný zamestnanec školy, v spolupráci s Centrom poradenstva a prevencie, alebo odborný zamestnanec Centra poradenstva a prevencie. Pri realizácii podporného opatrenia školský špeciálny pedagóg a odborní zamestnanci v prípade potreby spolupracujú s pedagogickými zamestnancami.
9. Podporným opatrením je aj krízová intervencia, ktorej poskytovanie zabezpečuje škola. Cieľovou skupinou podporných opatrení sú všetci žiaci zasiahnutí krízovou udalosťou v škole.

KRÍZOVÁ INTERVENCIA

Čl. 2

Definovanie pojmu a úlohy krízovej intervencie

1. Krízová intervencia predstavuje podpornú sieť opatrení zameraných na stabilizáciu jednotlivca, skupiny (školská trieda, rodina) a na úrovni celej školy.
2. Cieľom krízovej intervencie je poskytnúť žiakom a zamestnancom okamžitú a krátkodobú odbornú pomoc a starostlivosť pri zvládaní krízy v špecifickom období v ich živote po krízovej udalosti.
3. Ide o prinavrátenie pocitu bezpečia, posilnenie vlastných kompetencií v práci s emóciami, prácu so stratégiami zvládania, redukciu stresu, pociťovanej psychickej záťaže a nastavenie ďalších opatrení po krízovej udalosti.
4. Krízovú intervenciu zabezpečuje škola. Môže ju poskytovať:
 - a. *zamestnanec školy*, ktorý ma absolvované vzdelávania v krízovej intervencii a pokiaľ nie je osobne zasiahnutý udalosťou. Podľa § 24 ods. 2 písm. a) a d) zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov krízovú intervenciu poskytuje *školský psychológ* v rámci psychologickej intervencie a zároveň krízovú intervenciu zameranú na podporu duševného zdravia žiakov a učiteľov v škole,
 - b. *externý subjekt*: v súlade § 2 ods. 1 písm. e) vyhlášky č. 24/2022 Z. z. je to CPP a inštitúcie poskytujúce krízovú intervenciu. V spolupráci s odborným tímom (napr. podpora policajných psychológov, psychosociálneho tímu), ktorý zabezpečí psychologickú alebo psychosociálnu prvú pomoc v škole bezprostredne po udalosti, resp. v prvý deň po udalosti.
5. Krízová intervencia ako forma poskytovania podporného opatrenia sa realizuje s celými triedami (skupinami zamestnancov) alebo s menšími skupinami zvlášť zraniteľných žiakov. Krízová intervencia sa realizuje bez prítomnosti pedagógov. Krízovú intervenciu zväčša realizujú 2 členovia intervenčného tímu priamo v triede, ďalší zamestnanec je na chodbe pripravený stabilizovať žiakov, ktorí odídu z intervencie.

Čl. 3

Zdroje akútnej krízovej situácie a jej obeť

1. Pod *krízovou situáciou* sa rozumie akákoľvek psychická aj fyzická traumatizujúca udalosť, ktorá prekračuje bežné mechanizmy zvládania, je do značnej miery nepredvídateľná a nie úplne ovládateľná, ktorá ohrozuje psychický a fyzický stav žiakov a zamestnancov školy. Vyvoláva skutočné pocity tiesne a presahuje bežnú ľudskú skúsenosť. Niektoré vybrané krízové udalosti majú charakter *špecifickej krízovej situácie*. Sú to udalosti:
 - s obzvlášť závažným dopadom na školskú komunitu a spoločnosť,
 - s potenciálom polarizovať spoločnosť,
 - s väčším počtom mŕtvych a zranených,
 - s históriou riešenia tráum a strát v školskej komunite v poslednom roku,
 - s väčším počtom zasiahnutých (trieda, celá škola),
 - s obzvlášť zraniteľnou alebo traumatizovanou populáciou v školskej komunite,
 - udalosť vysoko sledovaná médiami.
2. Zdrojom akútnej krízovej situácie s dosahom na jednotlivca, triedu, školu môže byť najmä:
 - a. strata rodiča, súrodenca, blízkej osoby – smrť žiaka, ktorý školu navštevoval; smrť učiteľa alebo zamestnanca, ktorý v škole pracoval; špecifickým prípadom je smrť žiaka alebo pedagogického/odborného zamestnanca v škole; nepriamo súvisiaca s prostredím školy: smrť žiaka alebo učiteľa napr. v dôsledku dlhodobej choroby; nesúvisiaca priamo s prostredím školy: smrť blízkej osoby, ktorá bola blízkou osobou žiaka alebo učiteľa;
 - b. ťaživý rozvod/rozchod rodičov, starostlivosť po ňom, striedavá starostlivosť, presťahovanie a pod.,
 - c. syndróm CAN (týranie, zneužívanie, zanedbávanie dieťaťa),
 - d. zadržanie alebo uväznenie trestne zodpovedného žiaka, rodiča, zamestnanca školy,
 - e. diagnostikovanie ťažkého ochorenia u žiaka/člena rodiny,
 - f. tehotenstvo,
 - g. pandémie a postcovidová kríza u žiaka v rodine,
 - h. sebapoškodzovanie, pokus o samovraždu,
 - i. samovražda,
 - j. únos,
 - k. zabitie,
 - l. násilie, šikana, kyberšikana,
 - m. deti vojnových utečencov na škole a i.,
 - n. znásilnenie, hromadné dopravné nehody a hromadné nešťastia v školskom prostredí (školský výlet),
 - o. ťažké úrazy, utopenie sa,
 - p. prírodné katastrofy,
 - q. požiar v budove,
 - r. vojnový konflikt, ozbrojený konflikt, strelba na pôde školy, útok zbraňou,
 - s. teroristický čin, anonymné oznámenie o uložení bomby,
 - t. tzv. „elektronické“ násilie – žiak je konfrontovaný s krajne násilným obsahom online (napr. videozáznam brutálnej popravy, vojnových situácií či týrania na ľuďoch alebo zvieratách),
 - u. technické havárie,
 - v. iné extrémne náročné školské situácie a krízy.

Čl. 4

Krízový manažment školy

1. Krízové udalosti/situácie v škole koordinuje krízový manažment školy, ktorý zabezpečuje dobrú adaptáciu a zvládanie náročných situácií bezpečnou atmosférou vo vnútri školy. Zabezpečuje prevenciu, intervenciu, postvenciu, evalváciu procesu so zameraním na zabezpečenie požadovanej úrovne reziliencie v škole. Za zostavenie a činnosť krízového manažmentu školy **zodpovedá riaditeľ školy.**
2. Krízový manažment školy prevenciu uskutočňuje vtedy, ak škola nie je v krízovej situácii. Jeho úlohou je tvorba materiálov a rozdelenia kompetencií, kto je za čo zodpovedný v čase krízy. Ide o tzv. Krízový intervenčný plán školy (Krízový plán).
3. Krízový manažment školy pri vzniku krízovej situácie reaguje na znížené bezpečie, strach a stratu kontroly. Zabezpečuje intervenciu, následnú postvenciu a evalváciu.

Čl. 5

Prevencia

1. Prevencia v podobe budovania bezpečnej atmosféry vo vnútri školy je základom dobrej adaptácie a zvládania náročných situácií.
2. V rámci prevencie a pri prežívaní akútnej osobnej krízy pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci vo vzťahu k žiakom reflektujú a včasne identifikujú reakcie na závažný stres a citlivosť voči rizikovým prejavom. Ide najmä o nasledovné skutočnosti:
 - a) akákoľvek zmena v správaní, vyhýbavé správanie,
 - b) vyjadrenia o pociťovaní beznádeje a osamelosti,
 - c) vyjadrenia, že nemá dôvod ďalej žiť,
 - d) výraznú zmenu stravovacích a spánkových návykov,
 - e) konzumáciu alkoholu, omamných a psychotropných látok,
 - f) nelátkové závislosti (napr. netolizmus – závislosť na internete, nomofóbia – chorobný strach, že zostanem bez signálu),
 - g) vyhýbanie sa sociálnym interakciám s ostatnými alebo rizikové (problémové) správanie,
 - h) prejavy hnevu,
 - i) depresia, pocity úzkosti alebo rozrušenie,
 - j) iné psychosomatické prejavy,
 - k) apatia,
 - l) prudké zmeny nálad,
 - m) vyjadrenia o samovražde ako o východisku,
 - n) zmeny vo vzdelávacích výsledkoch a v správaní,
 - o) zmeny v prístupe k plneniu školských povinností,
 - p) strata záujmu o aktivity, ktorým sa venovali,
 - q) sebapoškodzovanie,
 - r) zhoršenie sociálnych vzťahov,
 - s) záškoláctvo,
 - t) každé správanie, ktoré nie je typické pre dané dieťa a trvá niekoľko dní alebo dlhšie,
 - u) zvýšená potreba oponovať,
 - v) dramatická zmena priateľov alebo náhla zmena vzhľadu,

- w) obdiv k násiliu, prezentácia extrémistických, rasistických, antisemitských
 - x) a xenofóbnych názorov na internete, kladenie si rečníckych otázok typu: „Aké by to bolo, keby som niekoho zabil?“,
 - y) ďalšie prejavy, napr. rôzne sociálno-patologické javy.
3. Všetci zamestnanci školy sa v rámci prevencie usilujú o vytváranie atmosféry dôvery a psychologického bezpečia, podporujú duševné zdravie žiakov a zamestnancov školy.
 4. Škola pravidelne vyhodnocuje možné zdroje rizík v súvislosti so zaistovaním bezpečia žiakov i personálu školy, a to v bežných i mimoriadnych podmienkach. Monitoruje klímu v triedach i celej škole a všíma si zabezpečenie priestoru školy, a to tak voči vniknutiu cudzích osôb, ako aj voči nežiadúcemu správaniu žiakov. Starostlivé monitorovanie prejavu žiakov je dôležité aj preto, že ich psychická kríza môže byť oveľa hlbšia, ako to na prvý na pohľad môže vyzerat' a žiaci často o pomoc žiadajú až vo chvíli, keď zlyhali dostupnejšie riešenia.
 5. Akékoľvek konflikty v škole sa riešia cestou mediácie a nenásilnej komunikácie.
 6. Triedni učitelia oboznámia všetkých žiakov školy o anonymných linkách pomoci a odborníkoch, s ktorými môžu komunikovať aj o najcitlivejších témach a ktorých pomoc môžu vyhľadať, aby sa cítili prijatí a v žili v pocite bezpečia. Žiaci sú zo strany pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov motivovaní k vyhľadaniu pomoci a podľa možnosti túto pomoc hľadajú spoločne. Žiaci môžu anonymne využiť schránku dôvery.
 7. Do vzdelávacích aktivít sú priebežne zaradované aktivity zvyšujúce kompetencie žiakov v oblasti konfrontácie s vážnymi životnými situáciami (poskytovanie prvej pomoci, sprostredkovanie pomoci ľuďom v problémoch, ako sa zachovať v úlohe obete alebo svedka trestného činu a pod.).
 8. Riaditeľ školy v pláne profesijného rozvoja na príslušný školský rok garantuje realizáciu príležitostí vzdelávania v téme krízovej intervencie, ak takéto akreditované vzdelávania bude možné absolvovať.
 9. Vedenie školy podporuje pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v ich zaškolení v problematike straty, problematike smútenia u dieťaťa a primeranej komunikácie v týchto oblastiach.

Čl. 6

Krízový intervenčný plán

1. Krízová intervencia v škole sa vykonáva na základe krízového intervenčného plánu, s ktorým je oboznámený každý zamestnanec školy, aby vedel zachovať dycha-prítomnosť, zaujal správne stanovisko k vyhodnocovaniu náhlych zmien, vedel flexibilne konať a vyhodnocovať vzniknuté situácie.
2. Krízový intervenčný plán sa vypracováva v záujme zaistenia ochrany a bezpečnosti zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v súlade s § 152 školského zákona a § 153 ods. 1 písm. c) školského zákona. Riaditeľ školy je krízovým manažérom, ktorý zodpovedá za tvorbu a obsah krízového intervenčného plánu školy.
3. Úlohou krízového intervenčného plánu školy je:
 - a. zabrániť prehĺbeniu vzniknutej krízovej situácie,
 - b. znížiť jej negatívne dosahy krízy na žiakov,
 - c. posilniť solidaritu medzi žiakmi,

- d. zmenšiť dobu potrebnú na odvrátenie ďalšieho nebezpečenstva a ohrozenia a
 - e. pomáhať budovať dôveru v školu ako bezpečnú inštitúciu.
4. V prípade krízovej situácie riaditeľ školy, ktorý vytvorí krízový intervenčný tím (ďalej len KIT), ktorý postupuje podľa krízového plánu. Podľa závažnosti a zásahu do fungovania školy môže riaditeľ školy poveriť vyškoleného odborného zamestnanca vytvorením a koordinovaním KIT.
5. Podľa závažnosti krízovej situácie vytvorený KIT sa riadi krokmi z krízového plánu:

Riešenie krízovej situácie

Vznik krízovej situácie ktokoľvek volá 112, poskytne sa prvá pomoc, 5T

Integrovaný záchranný systém príchod záchranárov, polície, hasičov; kontaktovanie CPPPAP

Sumarizácia informácií, tvorba krízového plánu vedenie školy a ŠPT vytvorí KIT

Kontrolný zoznam pre riaditeľa

- a. Zhromaždiť fakty: čo sa stalo, kedy, ako, kde, kto je zranený, alebo mŕtvy
 - b. Vyžaduje udalosť pomoc psychológov CPP?
 - c. Koho potrebujem zavolať? Týka sa to aj ďalších škôl? Kontaktujte KŠÚ, CPP, zriaďovateľa, Radu školy a Radu rodičov, Žiacky parlament
 - d. Vytvoriť krízový tím
 - e. Vytlačiť letáky pre žiakov
 - f. Zabezpečiť dozor žiakom
 - g. Schváliť komunikáciu udalosti na web. stránke školy
 - h. Zvolať stretnutie personálu
 - i. Identifikovať zraniteľných žiakov aj personál
 - j. Načrtnúť stanovisko pre médiá
 - k. Pripraviť sa na stretnutie s médiami
 - l. Načrtnúť list pre rodičov
 - m. Stretnutie s krízovým tímom – zhodnotiť deň a dohodnúť stretnutie na nasledujúci deň ráno
 - n. Stretnutie s personálom
 - o. Kontaktovať zasiahnutú rodinu, pozostalých (najlepšie spolu so Záchran. službou alebo Políciou)
- Zabezpečiť normálnu dennú rutinu ako sa najviac dá.

Krízová intervencia v škole starostlivosť o psychohygienu – management stresu

Postvencia Integrovanie vplyvu udalosti, prevencia a smútková terapeut. intervencia v triedach

Legenda:

5T – ticho, teplo, tekutiny, tíšenie a transport,

ŠPT – Školský podporný tím,

KIT – Krízový intervenčný tím,

CPP – Centrum poradenstva a prevencie

1. Na základe krízového plánu:
 - a. všetci zamestnanci školy bezprostredne po krízovej udalosti zaisťujú bezpečie pre seba a pre druhých. Pokiaľ riziko ohrozenia pominulo, poskytujú zasiahnutým základnú psychologickú prvú pomoc, zamestnanci školy podporujú vzájomnú informovanosť, vedenie školy v súčinnosti s krízovým intervenčným tímom informuje o tom, čo sa stalo, kedy a kto je zasiahnutý, čo sa bude diať ďalej,
 - b. riaditeľ školy bezodkladne kontaktuje spádové CPP a požiadava o realizáciu krízovej intervencie,
 - c. vedúci krízového intervenčného tímu spolu s vedením školy koordinuje aktivity v škole.
2. Úlohy riaditeľa a vedenia školy, pedagogických zamestnancov triednych učiteľov, externého intervenčného tímu, školského psychológa, školského koordinátora vo výchove a vzdelávaní, žiakov školy a školského podporného tímu v súlade s krízovým plánom sú:

Kompetencie zúčastnených osôb

Úlohy riaditeľa školy	Preventívna fáza • posilňovanie odbornej zložky personálu školy • (vzdelávanie, intervízie a supervízie), zriadenie a podpora činnosti ŠPT, • podpora vzdelávania pedagogického a odborného personálu v krízovej intervencii a témach z oblasti duševného zdravia, • vytváranie bezpečného prostredia a vhodných podmienok na rozvoj inkluzívnej kultúry, • podpora rozvíjania univerzálnych preventívno-výchovných činností na škole (starostlivosť o vzťahy, reflexia vo vzdelávaní – ranné kruhy, meranie klímy tried/školy, vytváranie vlastných plánov univerzálnej prevencie), • zabezpečenie vypracovania vlastného krízového intervenčného plánu pre krízové situácie v školskom prostredí.
	Intervenčná fáza • zodpovedá za zabezpečenie kontaktu a následnú koordináciu krízového intervenčného tímu v prípadoch traumatickej krízy v školskom prostredí, ktorá vzniká po udalostiach s traumatizujúcim potenciálom (náhle úmrtia žiakov, učiteľov, blízkych; živelné katastrofy, udalosti s hromadným postihnutím osôb; závažné autonehody; požiar v budove; ohrozovanie života detí/žiakov, učiteľov na pôde školy; vojnový konflikt, ozbrojený konflikt a iné). • zodpovedá za krízovú intervenciu, • zisťuje fakty: čo sa stalo, kde, kedy, ako, komu... (obete: zranení, mŕtvi), • na základe faktov rozhoduje, koho je potrebné kontaktovať s cieľom zabezpečiť KI, • kontaktuje poskytovateľa KI – kompetentného zamestnanca školy (školský psychológ) alebo kontaktnú osobu externého subjektu (CPP),

	- informuje o situácii a koho prizvať do krízového tímu: RÚŠS, zriaďovateľ, rada školy a rada rodičov, žiacky parlament, ďalšie zložky podľa potreby (polícia, hasiči ...), - zostavuje krízový intervenčný tím, - zabezpečuje informačné podporné materiály (v spolupráci s poskytovateľom KI) pre žiakov a ich rodičov (s informáciami o možných reakciách na stres a možnosťami individuálnej KI a ďalšej podpory), - zabezpečuje dozor pre žiakov v zmysle normálnej dennej rutiny (v záujme zaistenia psychologického bezpečia – dôležité aj do ďalších dní), - schvaľuje reakciu na webstránku školy po konzultácii vhodnosti zverejnenia s poskytovateľom KI, - zvoláva stretnutie zamestnancov s cieľom informovať a zjednotiť sa v obsahu, ktorý je možné komunikovať smerom „von“ s cieľom ochrániť tých, ktorých sa to týka (príp. nemariť vyšetrovanie...) a identifikovať zraniteľných žiakov a ďalšie zasiahnuté osoby. - je jediný oprávnený (ak nepoverí oprávnenú osobu) poskytovať informácie o dianí v škole, - podáva tlačovú správu, - informuje žiakov aj zamestnancov školy, že z dôvodu ochrany osobných údajov nie sú oprávnení poskytovať médiám fotografie, ani akékoľvek informácie o zasiahnutých, - v spolupráci s intervenčným tímom vytvorí e-mail (list) pre zákonných zástupcov na vyjadrenie ľútosti nad udalosťou.
Úlohy vedenia školy (riaditeľ školy, zástupca riaditeľa školy)	- koordinuje spoluprácu a súčinnosť s intervenčným tímom, - rieši priebežne potreby zúčastnených a dopad udalosti na školskú komunitu, - prostredníctvom triednych učiteľov komunikuje so zákonnými zástupcami žiaka. Riaditeľ školy v spolupráci s intervenčným tímom vytvorí e-mail (list) pre zákonných zástupcov, kde vyjadrí ľútosť nad udalosťou, emocionálne neutrálne pomenuje, čo sa stalo, aké reakcie detí a žiakov možno očakávať a akým spôsobom môžu svoje deti podporiť, - so zamestnancami školy vyhodnocuje a uzatvára udalosť (na začiatku denne, neskôr po týždni, po mesiaci, po pol roku, po roku).
Úlohy pedagogických zamestnancov	- spolupracovať s intervenčným tímom (stabilizácia pedagogických zamestnancov), - vrátiť sa do tried a umožniť žiakom hovoriť o tom, čo sa stalo, - neotvárajú tému, ak žiaci o udalosti nevedia alebo sa ich netýka,
Úlohy triednych učiteľov	spolupracujú so zákonnými zástupcami pri podpore ich detí,

Úlohy externého intervenčného tímu	• stabilizuje zamestnancov školy, aby boli schopní pokračovať vo svojej práci a mohli žiakom pomôcť s emocionálnou reguláciou a stabilizáciou, • v prípade potreby v spolupráci s riaditeľom školy vytvára a zverejní tlačovú správu, • poskytuje krízovú intervenciu (spravidla 36 – 48 hod. od krízovej udalosti), • v prípade potreby poskytuje opakovanú intervenciu po 6 týždňoch od udalosti (posúdenie dopadu udalosti, mieru adaptácie a využívanie zvládacích stratégií u najviac zasiahnutých žiakov a zamestnancov školy),
Úlohy školského psychológa alebo iného odborného zamestnanca	• podľa potreby facilituje smútkové poradenstvo pre jednotlivcov aj skupiny, • všíma si adaptáciu žiakov a zamestnancov školy na požiadavky každodenného života, • identifikuje jednotlivcov s problémami v adaptácii a s rizikom komplikovaného trúčlenia, resp. závažným duševným ochorením, • v spolupráci so ŠPT monitoruje správanie, učenie a prípravu žiakov na vyučovanie, • realizuje skupinové preventívne aktivity pre podporu stratégií zvládania žiakov, podporu odolnosti a dobrú integráciu udalosti do každodenného života,
Úlohy školského koordinátora vo výchove a vzdelávaní	• realizuje skupinové preventívne aktivity pre podporu stratégií zvládania žiakov, podporu odolnosti a dobrú integráciu udalosti do každodenného života,
Úlohy žiakov školy	• účasť žiakov na priamej krízovej intervencii je dobrovoľná, • zákonní zástupcovia sú dopredu informovaní e-mailom alebo inou vhodnou formou (osobne, listom a pod.) o tom, kto bude so žiakmi pracovať a poskytovať krízovú intervenciu, • nie je potrebné, aby zákonný zástupca dal súhlas s krízovou intervenciou,
Úlohy školského podporného tímu (ŠPT)	• spolupracuje pri krízovej intervencii, • po poskytnutí krízovej intervencie v spolupráci so školským psychológom, školským koordinátorom vo výchove a vzdelávaní a učiteľmi zabezpečuje návrat žiakov do normálnej rutiny v čo najväčšej miere.

Čl. 7 Intervencia

- 1) V rámci prípravy a plánovania krízový školský manažment/ krízový intervenčný tím posúdi vplyv udalosti na školu a komunitu, mobilizuje školské zdroje a prístup k externej podpore.
- 2) Samotná krízová intervencia v školskom prostredí nenasleduje na mieste udalosti,

alebo bezprostredne v čase krízy, ale až krátko po nej, keď sa situácia stabilizuje a je vyhodnotená ako bezpečná. Zväčša 36 – 48 hodín po krízovej udalosti, keď sa žiaci aj pedagógovia vrátia do školy, nasledujú prvé intervencie v školskom prostredí (príchod externého krízového intervenčného tímu).

- 3) Riaditeľ školy vedie stretnutia so zamestnancami v deň KI – poskytovateľ KI inštruuje, ako podporiť žiakov, ale aj seba (psychohygiena, starostlivosť o seba). Vo vzťahu k riešeniu krízovej situácie, ktorej aktérmi sú PZ a OZ, riaditeľ školy má povinnosť zabezpečiť výkon práva PZ a OZ uvedených v § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 138/2019 Z. z. → „právo na ochranu pred sociálno-patologickými prejavmi v správaní vedúcich pedagogických zamestnancov, vedúcich odborných zamestnancov, ďalších zamestnancov, zriaďovateľa, zákonných zástupcov, iných fyzických osôb alebo právnických osôb“.
- 4) Informovaný súhlas sa pri realizácii krízovej intervencie nevyžaduje (§ 2 ods. 6 písm. a) vyhlášky č. 24/2022 Z. z. o zariadeniach poradenstva a prevencie, účinné od 1. 1. 2023). Informačná povinnosť zo strany školy smerom k zákonným zástupcom o zrealizovaní krízovej intervencie zostáva zachovaná, zákonný zástupca má právo byť informovaný o postupe školy a výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa (§ 144 školského zákona). Nasleduje:
 - **poskytovanie informácií a konzultácie** pre všetky zložky systému,
 - **poradenstvo a podpora** personálu a žiakom vrátane stabilizácie jednotlivcov, skupín a systémov, ponuka podpory a sprevádzania pre rodičov.
 - **krízová intervencia** – podľa rôznych druhov napr. skupinová krízová intervencia, EMDR, BASIC Ph, psychoedukácia a i.,
 - **zriadenie pokojnej miestnosti** s vreckovkami, niekoľkými vankúšmi, či kreslicami a písacími potrebami a papiermi,
 - **riadenie chaosu** – kruhy zraniteľnosti a podpory,
 - dlhodobá **starostlivosť o dotknuté skupiny a jednotlivcov**,
 - **starostlivosť o tých, čo poskytujú starostlivosť**, sieťovanie, intervízia a supervízia.
- 5) Krízová intervencia ako forma poskytovania podporného opatrenia sa realizuje s celými triedami alebo s menšími skupinami zvlášť zraniteľných žiakov. Krízová intervencia sa realizuje bez prítomnosti pedagógov. Krízovú intervenciu zväčša realizujú 2 členovia intervenčného tímu priamo v triede, ďalší zamestnanec je na chodbe pripravený stabilizovať žiakov, ktorí odídu z intervencie.
- 6) Dvaja krízoví intervenenti vstupujú na žiadosť školy a po príprave a dohode s triednym učiteľom do triedy na tretí deň po krízovej udalosti (napr. tragickej udalosti). Pred intervenciou triedny učiteľ pripraví v triede stoličky do kruhu a flipchart. Nasleduje presne štruktúrovaná 1 – 2 hodinová krízová intervencia zahŕňajúca prácu s emóciami, stabilizačné techniky, edukáciu a podporu zvládacích stratégií.
- 7) KIT spolu s učiteľmi vykonáva identifikáciu žiakov a ďalších osôb, ktorí potrebujú individuálnu pomoc, zachytáva ďalších zasiahnutých udalosťou (spolužiaci, priatelia, svedkovia, učitelia, pomáhajúce profesie) a plánuje ďalšie stratégie.

- 8) KIT monitoruje, upokojuje a informuje o situácii. Dodržiava tieto zásady, že:
- žiaci potrebujú bezpečie – byť s ľuďmi, ktorých poznajú a dôverujú im,
 - v čase krízovej udalosti (tragédie) je skorý návrat k rutine veľmi dôležitý, zabezpečuje pocit istoty,
 - je v poriadku byť vydesený v ťažkých časoch a je v poriadku, že žiaci na učiteľovi vidia, že je znepokojený a prežíva to, čo oni,
 - o tragických udalostiach má hovoriť žiakom človek, ktorého poznajú, v bezpečnom a známom prostredí – človek, za ktorým majú šancu prísť vždy, aj neskôr,
 - ak je pre učiteľa príliš náročné hovoriť so žiakmi o tom, čo sa stalo, poskytnúť podporu triede niekto iný, učiteľ môže byť prítomný,
 - externý expert – intervent je primárne pozvaný na podporu personálu,
 - je dôležité, aby sa kolegovia spolu rozprávali a podporovali sa.

Čl. 8

Postvencia

1. Po poskytnutí krízovej intervencie ŠPTa výchovný poradca aspoň šesť mesiacov po udalosti sledujú prežívanie a adaptáciu zasiahnutých žiakov v triedach i dospelých. Cieľom post-vencie je vytvorenie opätovného pocitu bezpečia a vytvorenie priestoru pre návrat do bežného režimu.
2. Proces postvencie obsahuje:
 - upratovanie, rituály, výročia,
 - umožňuje žiakom využívať rôzne formy na vyjadrenie emócií,
 - návšteva zasiahnutej rodiny, vyjadrenie súcitu (aj formou listu), blízkosti, stretnutie triedneho učiteľa a školského psychológa s rodičmi, zapojenie sociálneho pracovníka a i.,
 - zabezpečenie bežnej rutiny v škole, príprava na návrat truchliacich žiakov,
 - smútkové poradenstvo,
 - identifikácia jednotlivcov s posttraumatickým syndrómom (PTSD), ktorí budú potrebovať skupinovú alebo individuálnu terapeutickú starostlivosť.

Čl. 9

Evalvácia závažnosti krízy a miery rizika

Evalvácia závažnosti krízy prebieha na základe miery vystavenia školskej komunity kritickej udalosti, dopadom udalosti pre školu a schopnosti vytvoriť opätovné bezpečie v škole.

Krízový manažment:

- posúdi rozsah zranenia osôb,
- zhodnotí rozsah poškodenia majetku,
- postará sa o potreby zamestnancov, žiakov a členov školskej komunity s dôrazom na prevenciu posttraumatickej stresovej poruchy,
- obnoví fungovanie školy.

Čl. 10

Reakcia na krízovú udalosť

1. Reakcie na krízovú udalosť sa objavujú v prvých hodinách a dňoch. Najčastejšou reakciou je stres, ktorý sa prejavuje v štyroch oblastiach: v emocionálnej, kognitívnej, fyzickej a behaviorálnej.
2. Na emocionálnej úrovni sa môže prejavovať úzkosť, hnev, strach, smútok, zúfalstvo, bezmocnosť, beznádej, nepokoj, podráždenosť, zmeny nálady a pod.
3. Na kognitívnej úrovni je možné pozorovať spomalené alebo zrýchlené myšlienkové procesy, dezorientáciu, neschopnosť sústrediť sa, opakované vracanie sa v myšlienkach k udalosti, ťažkosti s pozornosťou, vedomím, pamäťou, učením, rečou.
4. Na fyzickej úrovni sa môžu prejavovať somatické ťažkosti (chvenie, búšenie srdca, problémy s dýchaním, poruchy spánku, bolesti hlavy, zažívacie problémy a únavu).
5. Na behaviorálnej úrovni je možné pozorovať vyhýbanie sa miestam, ktoré súvisia s udalosťou, vyhľadávanie istoty a bezpečia. Výčitky, čo zapojené osoby urobili alebo neurobili, hľadanie vinníka, u zamestnancov pokles záujmu o prácu, u žiakov pokles záujmu o učenie, hru, znížený výkon, či nadmerný únik do virtuálnej reality.

Čl. 11

Postup školy pri riešení prejavov extrémizmu, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu

Za extrémistické správanie možno považovať správanie, ktoré je vedome vykonávané v prospech politických, náboženských a etnických hnutí a ideológií, ktorá smeruje proti základom demokratického ústavného štátu.

Postup je nasledovný:

- Zistiť hĺbku extrémistického presvedčenia či rasistických, xenofóbnych alebo antisemitických postojov u jednotlivca a zistiť ich prípadné väzby na extrémistickú scénu mimo školu.
- Zistiť rozšírenie uvedených postojov v kolektíve, triede, škole.
- Vyvolať diskusiu o problémoch súvisiacich s uvedenými postojmi s cieľom odhaliť ich príčinu.
- Ponúknuť alternatívne voľnočasové aktivity. Zamerať výučbu na tieto problémy.
- Okamžite a razantne vystúpiť proti prejavom intolerancie medzi žiakmi vyvolanými uvedenými postojmi a názormi.
- Pozvať expertov k diskusii so žiakmi.
- Informovať zákonných zástupcov v prípade zistenia uvedených hlbších zakotvených postojov a ponúknuť im spoluprácu.

- V prípade závažných prejavov (predovšetkým násilných) informovať bezpečnostné zložky SR (Polícia SR).

Rizikové faktory	Doména	Podporné faktory
Agresivita	Osobnosť	Kontrola impulzívnosti
Potreba začlenenia	Osobnosť, spolužiaci	Silné komunitné väzby, pozitívne voľnočasové aktivity
Nadmerná autorita	Rodina, škola	Odbúravanie prehnanej autority
Politický vplyv okolia	Rodina, spolužiaci, vrstovníci, internet	Vedomostné kompetencie
Pedagogická nekompetentnosť	Pedagogickí pracovníci	Efektivita školského systému, ŠKVP SSŠ
Paušalizujúce stereotypy	Vrstovníci, rodina, spoločnosť	Vedomostné kompetencie, pozitívne zážitky
Kriminalita	Škola/spoločnosť/štát	Vhodná prezentácia problému a jeho riešenie
Nedodržovanie demokratických hodnôt	Politické spektrum	Vhodná prezentácia problému a dôsledná demokratická politika

Čl. 12

Postup školy pri riešení prejavov homofóbie

Homofóbia v širšom zmysle zahŕňa postoje a správanie, ktoré vyjadrujú nepriateľstvo voči ľuďom s menšinovou sexuálnou orientáciou alebo rodovou identitou alebo voči ľuďom, ktorí sa odchyľujú od bežných rodových noriem. V užšom zmysle slova sú to len postoje a činy negatívne zamerané na homosexuálnych ľudí. Pre podobné javy vo vzťahu k bisexuálom sa niekedy používa samostatný pojem bifóbia, zatiaľ čo v prípade nenávisťi voči transsexuálom hovoríme o transfóbii. Rizikové správanie súvisí s ďalšími dvoma problémovými oblasťami, ktorými sú šikanovanie a extrémizmus.

Kedy, koho a v akom prípade upozorniť:

- menej výrazné prejavy homofóbie môže riešiť samotný učiteľ s pomocou školského koordinátora vo výchove a vzdelávaní, školského psychológa, prevencie, výchovného poradcu alebo odborníka z mimovládnej, neziskovej organizácie,
- závažnejšie formy homofóbnych prejavov, najmä pokročilého šikanovania, je vhodné kontaktovať pracovníkov CPP,
- v prípade podozrenia z trestného činu, je potrebné kontaktovať Políciu Slovenskej republiky v súlade s MŠVVaM SR,
- trestné činy sú vymedzené Trestným zákonom č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov,

- v súvislosti s homofóbiou hrozí podozrenie zo spáchania rôznych trestných činov, ako sú: poškodzovanie cudzej veci (§ 245), prejav sympatií k hnutiu smerujúcemu k potláčaniu ľudských práv a slobôd (§ 421), obmedzovanie osobnej slobody (§ 183) alebo ubližovanie na zdraví (§ 155).

Čl. 13

Postup školy pri riešení porúch príjmu potravy

Pre poruchy príjmu potravy (predovšetkým mentálnej anorexie a bulímie) je príznačný nadmerný strach z vysokej hmotnosti, nespokojnosť s telom a nadmerná snaha o dosiahnutie štíhlosti a jej udržanie. Pri podozrení na výskyt poruchy príjmu potravy učiteľ spolupracuje so zákonným zástupcom a taktne spolupracuje so školským psychológom a odkazuje na služby odbornej pomoci. Vývoj poruchy môže súvisieť taktiež so skrytou patológiou rodiny, preto súčasťou liečebnej starostlivosti je i psychoterapeutická pomoc. Učiteľ spolupracuje so špecializovanými odborníkmi.

Rizikové faktory	Doména	Podporné faktory
Špecifické: nevhodné stravovacie zvyklosti v rodine, diéty, obezita v rodine, niektoré športy a záujmy. Všeobecné: nedostatok rodičovskej kontroly, duševné poruchy, alkohol v rodine, prílišné zameranie na sebakontrolu a výkon (alebo naopak absencia sebakontroly), prílišný dôraz na vzhľad. Rodič ako vzor riešenia problému	rodina	Posilnenie monitoringu podpory rodiny a zmeny stravovacích zvyklostí
Prezentovanie nevhodných módných vzorov, diét	trieda, škola, komunita	Diskusia k otázkam zdravia, životného štýlu, hodnôt
Užívanie diét, nevhodné stravovacie a pohybové zvyklosti, škandalizácia nadváhy, šikana kvôli nadváhe a vzhľadu	rovesníci, spolužiaci	Inak zamarené záujmy. edukácia o zdravej výžive, nebezpečenstve diét a niektorých metódach chudnutia
Úzkostlivosť a pedantnosť pri anorexii; impulzivnosť a nezdržanlivosť pri bulímii	osobnosť	Vhodná relaxácia, diferencovanosť primeraných záujmov a aktivít, primeraná sebakontrola, psychoterapia
Nadváha, obezita, nadmerná sebakontrola, čiernobiely pohľad na seba a svet	jedinec	Úprava stravovacích a pohybových návykov, (nebezpečie diét a jednostranné snahy redukovať hmotnosť)

Nízke sebavedomie, dôraz na vonkajšie hodnoty, orientácia na jednoduché riešenie, neschopnosť akceptovať spätnú väzbu, následky	škola, rodina, komunita	Možnosť individuálneho rozvoja, výchova k rôznorodosti, primeranosti, rozvoj vzdelanosti, psychoterapia, rodinná terapia
---	-------------------------	--

Čl. 14

Postup školy pri riešení konzumácie alkoholu

1. V exteriéri a v interiéri školy je zakázané užívanie alkoholu. Školský poriadok obsahuje ustanovenia o zákaze alkoholu v škole a sankcie za porušovanie za porušenie tohto zákazu.
2. Ak je žiak v škole alebo na školskej akcii pristihnutý pri konzumácii alkoholu, je nutné mu v ďalšej konzumácii zabrániť.
3. Alkohol je nutné žiakovi zobrať (pokiaľ možno za prítomnosti svedka – zamestnanca školy) a zaistiť, aby nemohol v konzumácii alkoholu pokračovať.
4. Podľa závažnosti požitia alkoholu a momentálneho stavu žiaka pedagogický zamestnanec posúdi, či mu nehrozí nejaké nebezpečenstvo, napr. bezprostredné ohrozenie zdravia a života.
5. V prípade, keď je žiak pod vplyvom alkoholu do tej miery, že mu hrozí nebezpečenstvo, vykoná škola nevyhnutnú starostlivosť a pomoc a volá záchrannú zdravotnú službu – 155.
6. V prípade, že nehrozí akútne nebezpečenstvo zdravia a života, spíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjadrením žiaka, ktorý bude založený do osobného spisu žiaka a agendy školského psychológa a výchovného poradcu.
7. Pri vzniknutej situácii požitia alkoholu v škole alebo na školskej akcii dotýčny pedagogický zamestnanec informuje vedenie školy a triedneho učiteľa. V prípade neplnoletého žiaka triedny učiteľ informuje zákonného zástupcu a zavolá ho na osobný rozhovor.
8. Pokiaľ žiak nie je schopný pokračovať vo vyučovaní, ihneď sa kontaktuje zákonný zástupca a vyzve sa, aby svoje dieťa bezodkladne vyzdvihol, pretože nie je zdravotne spôsobilý výchovno-vzdelávacieho procesu. Triedny učiteľ oznámi zákonnému zástupcovi skutočnosť, že jeho dieťa konzumovalo alkohol v škole.
9. Škola žiakovi uloží výchovné opatrenie podľa Školského poriadku a oznámi to zákonnému zástupcovi neplnoletého žiaka.
10. V prípade záujmu zákonného zástupcu poskytne škola potrebné informácie a pomoc o možnosti odbornej pomoci pri riešení takejto situácie. Jednou z možností je aj konzultácia u školského psychológa so súhlasom zákonného zástupcu.

Čl. 15

Mimoriadna udalosť – zabezpečenie objektu školy

1. Na vstup do budovy sa používa len hlavný vchod, ktorý je od 8:00 h. uzamknutý a vstup je možný len vo vyhradených časoch – obvykle cez prestávku. Ďalšie vchody sú riadne zabezpečené proti vstupu neoprávnených osôb, zároveň však slúžia ako únikové východy. Pri každom vchode je umiestnená skrinka s núdzovým kľúčom, ktorý je v prípade potreby k dispozícii po rozbití sklenej výplne.
2. Neoprávnenému vniknutiu do objektu školy predchádzame kontrolou každej cudzej osoby, ktorú vykoná ktorýkoľvek zamestnanec. Zamestnanec identifikuje cudziu osobu a vyžaduje od nej informácie o dôvode návštevy.
3. Mimoriadna udalosť môže vzniknúť vo vnútri školy alebo môže byť oznámená z vonkajších zdrojov.

Interná

V prípade vzniku akejkoľvek mimoriadnej udalosti (spravidla požiar, výbuch, úraz, vniknutie nepovolanej osoby a pod.) je každý zamestnanec, ktorý ju zistí, povinný bez zbytočného odkladu toto oznámiť riaditeľke školy alebo jej zástupkyni – podľa toho, kto je v škole prítomný. Situáciu oznámi osobne alebo mobilným telefónom, internou telefonickou linkou alebo iným dostupným a rýchlym spôsobom. V žiadnom prípade neposiela oznamovať situáciu žiaka.

Externá

V prípade prijatia informácie z vonkajšieho zdroja je povinnosť každej osoby odovzdať informáciu oprávnenej osobe. Príjem takýchto informácií je spravidla telefonicky, písomne alebo mailom. Ak sa jedná o správu anonymnú, osoba, ktorá túto informáciu prečítala, ju bez zbytočného odkladu odovzdá vedúcemu zamestnancovi. Vedúci zamestnanec zabezpečí takúto správu a uchová ju, aby bola k dispozícii pre orgány činné v trestnom konaní. (fotografia, písomný záznam, nahrávka o čase a mieste podania a pod.)

- a) Riaditeľka SSŠ /vedúci zamestnanec bezodkladne informuje zložky integrovaného záchranného systému a riadi sa ich pokynmi.
- b) Riaditeľka SSŠ okamžite rozhodne a prostredníctvom školského rozhlasu, prípadne prostredníctvom EduPage, mobilných telefónov, internej linky alebo iným dostupným spôsobom oznámi vzniknutú situáciu ďalším zamestnancom a osobám zdržujúcim sa v objekte školy a ak je to potrebné nariadi evakuáciu budovy.
- c) Evakuácia sa vyhlási školským rozhlasom a prebieha podľa evakuačného plánu. Evakuáciu riadia poverené osoby podľa vopred nacvičených praktík. Ak došlo k porušeniu školského rozhlasu, evakuácia bude nariadená prostredníctvom mobilných telefónov povereným osobám na jednotlivých poschodiach, podľa možnosti aj internou linkou. Všetky evakuované osoby sa zhromaždia na školskom ihrisku, kde im bude poskytnutá pomoc, krízová intervencia a kde ich po výzve môžu vyzdvihnúť rodičia.

Čl. 16

Možné prípady mimoriadnych udalostí

1. Vniknutie cudzej osoby či osôb do areálu školy

Vstup do školskej budovy je povolený výhradne zamestnancom, žiakom školy, ich zákonným zástupcom (v prípade dohodnutého stretnutia). Cudzím osobám je vstup do školy umožnený len v sprievode zamestnanca školy a po ohlásení účelu návštevy a mena navštívenej osoby. Všetci zamestnanci sú povinní pri vstupe do budovy a pri odchode presvedčiť sa, či sú dvere na hlavnom vchode a bočnom vchode riadne uzavreté a uzamknuté.

Spôsob zabezpečenia školy:

- dozor nad žiakmi podľa rozpisu,
- uzamknuté dvere d'alších vstupov do školy,
- zamestnanci školy majú zakázané vpúšťať do objektu spoločne s nimi akúkoľvek cudziu osobu bez preverenia jej totožnosti a sú povinní pre stretnutí cudzej osoby bez sprievodu v škole opýtať sa na dôvod návštevy,
- na začiatku i v priebehu školského roka sú všetci žiaci opakovane poučení o pravidlách BOZP, vrátane zákazu vpúšťať do objektu spoločne s nimi akúkoľvek cudziu osobu a o spôsobe, ako sa správať,
- stráženie budovy elektronickým zabezpečovacím systémom.

AKTÍVNY ÚTOČNÍK (napr. nôž, strelná zbraň,...)

- Aktívnym útočníkom sa označuje osoba, ktorá z rôznych dôvodov má potrebu ublížiť ľuďom vo svojom okolí. Jeho útok prichádza nečakane a je väčšinou veľmi brutálny. Obete si vyberá náhodne s cieľom usmrtiť čo najväčší počet ľudí.

Odporúčania v prípade útoku:

UTEKAJ	• ak existuje možnosť úniku z budovy, použite túto možnosť, • nestrácajte čas hľadaním svojich cenností a osobných vecí a nechajte ich tam, kde sú, • ak neohrozíte vlastnú bezpečnosť, pomôžte iným ľuďom utiecť, • pokúste sa varovať ostatných pred vstupom na nebezpečné miesto, • zavolajte políciu na číslo 158 z bezpečného miesta
SCHOVAJ SA	• ak nie je možné uniknúť do bezpečia, je potrebné nájsť vhodný úkryt, • zamknúť alebo zablokovat prístupové dvere, • vypnúť hlasné zvuky na telefóne, zostať ticho, • ak to situácia dovoľí, zavolajte políciu na číslo 158 a poskytnite základné informácie – kde sa nachádzate a čo sa deje.
BOJUJ	• iba vtedy, keď je váš život v priamom nebezpečenstve, až potom bojujte, • snažte sa eliminovať strelca, • buďte rýchli a násilní vo svojich činoch, • použiť akýkoľvek predmet, ktorý môže slúžiť ako zbraň na boj, • útočiť čo najefektívnejšie.

- Do príchodu bezpečnostných síl na miesto je potrebné zachovať pokoj a riadiť sa pokynmi policajtov. Aby zasahujúci policajti ľahšie rozlíšili ohrozené osoby od útočníka, mali by ste mať ruky vždy vo viditeľnej polohe, mali by ste sa vyhýbať kriku a divokým gestám.

2. Teroristický čin – anonymné oznámenie o uložení bomby

Ak bude oznámenie o uložení bomby oznámené formou telefonátu, potrebné je zapísať znenie o umiestnení a druhu výbušniny. Ak bude oznámení o uložení bomby oznámené písomnou formou, mailom a pod, je potrebné zabezpečiť a uchovať oznam na ďalšie šetrenie.

Odporúčaný postup:

- nahlásiť udalosť na linke IZS 112 alebo HZZ – 150 alebo Políciu SR – 158
- ak je nahlásená bomba v priestoroch školy, kde sa pohybujú osoby, je nariadená okamžitá evakuácia – evakuácia bude urobená rovnakým spôsobom ako pri požiari
- podozrivých predmetov sa nedotýkať
- Ak bude oznámenie o uložení bomby oznámené formou telefonátu, potrebné je zapísať znenie o umiestnení a druhu výbušniny. Ak bude oznámení o uložení bomby oznámené písomnou formou, mailom a pod, je potrebné zabezpečiť a uchovať oznam na ďalšie šetrenie.
- dodržiavať pokyny bezpečnostných zložiek
- Ako poznať podozrivú zásielku:
- neočakávaná zásielka od neznámeho odosielateľa
- výhražný text na zásielke
- zapáchajúca zásielka
- zásielka, pri ktorej otvorení zistíme, že obsahuje podozrivý predmet alebo prášok
- s podozrivou zásielkou netrepať ani nevyprázdňovať jej obsah
- opustiť miestnosť, umyť sa vodou a mydlom a udalosť ohlásiť na linku HZZ – 150 alebo na linku polície SR – 158
- pred zavolaním na tiesňovú linku, je treba zvážiť skutočnosti, ktoré vedú k názoru, že sa jedná o podozrivú zásielku.

V Martine, 20. 12. 2024

Mgr. art. Ľubomíra Krkošková
riaditeľka školy

PRÍLOHY

Príloha 1

Vzor listu rodičom po tragickej udalosti

Vážení rodičia, naša škola v týchto časoch prežíva náročné obdobie – náhlu smrť (nešťastné zranenie) nášho žiaka. Sme hlboko zasiahnutí touto udalosťou. Naše myšlienky sú s rodinou tohto žiaka. Radi by sme Vás informovali, že sme v škole vytvorili krízový intervenčný tím **pre podporu žiakov a ich adaptáciu** v tejto situácii.

Je možné, že Vaše dieťa bude mať na Vás otázky, alebo sa bude chcieť podeliť o pocity, ktoré práve prežíva. Je dôležité poskytnúť mu informácie veku primeraným spôsobom. **Každé dieťa je iné a môže vyjadrovať svoje pocity rôznym spôsobom** – môže byť vystrašené, úzkostné a plačlivé, môže mať problémy s koncentráciou pozornosti, jedlom, spánkom a pod. Toto sú bezprostredné reakcie na stres.

V nasledujúcich dňoch, prosím, **venujte pozornosť svojmu dieťaťu a umožnite mu prežívať jeho pocity s porozumením a podporou**. Hoci vyučovanie bude pokračovať tak, ako obvyčajne, predpokladáme, že nasledujúce dni budú pre každého náročné. Informačné stretnutie pre rodičov sa na našej škole uskutoční dňa

Mladí ľudia aj deti sa často **obracajú na sociálne siete** s cieľom zistiť, čo o udalosti hovoria iní ľudia a vyhľadávajú aj ďalšie detaily. V tomto čase **je dôležité, aby ste monitorovali, čo Vaše dieťa vyhľadáva** a ako spracováva informácie, ku ktorým sa tam dostane. Všímajte si prosím aj posty, ktoré Vaše dieťa uverejňuje. Ak potrebujete ďalšie informácie, alebo rady, ako postupovať, obráťte a prosím na odborníkov na tel. číslach:

- riaditeľ SSŠ [0910 960 680](tel:0910960680)
- **Centrum poradenstva a prevencie (CPPPaP Martin):**
PhDr. Jana Olíková – psychologička [0940 988 634](tel:0940988634)
- **Linka detskej dôvery:** Linka Detskej Dôvery (linkadeti.sk) [055/234 72 72](tel:0552347272)
- **Linka detskej istoty:** [0800 116 111](tel:0800116111)
- **IPčko – Internetová poradňa pre mladých** – <https://ipcko.sk> [0800 500 333](tel:0800500333)
- **Klinickí psychológovia alebo trauma terapeuti: Modrý anjel** [0944 171 272](tel:0944171272)

Prosím nezabudnite, že sme tu pre Vás a Vaše deti.

riaditeľka školy

Pomôcka pre (triednych) učiteľov pri krízových udalostiach

Odkaz (triednym) učiteľom:

- žiaci potrebujú bezpečie — byť s ľuďmi, ktorých poznajú a dôverujú im,
- v čase tragédie je skorý návrat k rutine veľmi dôležitý, zabezpečuje pocit istoty,
- je v poriadku byť vydesený v ťažkých časoch a je v poriadku, že žiaci na učiteľovi vidia, že je znepokojený a prežíva to, čo oni,
- o tragických udalostiach má hovoriť žiakom človek, ktorého poznajú, v bezpečnom a známom prostredí — človek, za ktorým majú šancu prísť vždy, aj neskôr,
- ak je pre učiteľa príliš náročné hovoriť so žiakmi o tom, čo sa stalo, poskytnite podporu triede niekto iný, učiteľ môže byť prítomný,
- externý expert je primárne pozvaný na podporu personálu,
- je dôležité, aby sa kolegovia spolu rozprávali a podporovali sa.

Proces trúčlenia:

Trúčlenie je normálna, zdravá a predvídateľná reakcia na stratu. Je to prejav vysporiadania sa s krízovou udalosťou. Do 6 týždňov od udalosti je charakteristické popretie, znecitlivenie a šok. Akútne trúčlenie trvá zväčša 6 týždňov až 6 mesiacov.

Dajte sebe aj žiakom možnosť hovoriť o tom, čo sa stalo, nevnučujte im tému, ani ju nezastavujte. Smrť blízkeho môže byť aj popieraná. Súčasťou procesu trúčlenia detí aj dospelých môže byť:

- strach zo života po smrti, nočné mory, duchovia,
- odmietanie hovoriť o smrti,
- pociťovanie emocionálnej bolesti, sklúčenosť, striedanie ticha a plaču,
- silné pocity viny, najmä po náhlej smrti, potláčanie pocitov (pocit izolácie),
- zmätok a zabúdanie bežných vecí a aktivít,
- magické myslenie, popieranie straty,
- problémy v správaní, nesústredenosť, nechutenstvo, hyperaktivita, agresia.

Tiesňové linky (hasiči, polícia, záchranka a ďalšie)

Dobrá rada:

V núdzi si človek nemusí rýchlo spomenúť, že číslo **155 je pre záchrannú zdravotnú službu, 158 pre políciu a 150 je číslo hasičov**. Tieto čísla pre tiesňové linky by ste mali mať uložené v telefóne a je dobré si ich napísať pre istotu aj na papier a vložiť napríklad do peňaženky.

Ako volať na tiesňovú linku? – mali by ste pri oznamovaní vášho problému postupovať rozvážne. Odpovedajte čo najpresnejšie na otázky dispečera a poskytnite všetky dôležité informácie:

- Povedzte, **kde presne došlo k hlásenej udalosti**: názov ulice, presné číslo domu, poschodie, meno na zvončeku, poznávacie body, ak je v okolí ťažšia orientácia...
- **Čo presne sa stalo?**
- V prípade ohrozenia zdravia a života **presne opíšte rozsah zranení**. Je zranený pri vedomí? Komu sa udalosť stala? Pomôže aj približný vek, opis osoby.
- Nezabudnite sa predstaviť a poskytnite informácie aj o sebe.

Linky tiesňového volania

Jednotné európske číslo tiesňového volania (Funguje v každej krajine EÚ a dovoláte sa cezeň na najbližšie stredisko integrovaného záchranného systému.)	112
Hasiči (požiarnici)	150
Záchranná zdravotná služba (sanitka)	155
Polícia	158
Mestská polícia	159
Horská záchranná služba	18 300
Letecká záchranná služba	18 155
Linka záchrany (lekárske rady ako poskytnúť prvú pomoc v núdzi)	0850 111 313

Linky pre deti, týrané osoby a seniorov v núdzi

Linka detskej istoty	0800 116 111
Linka dôvery Nezábudka	0800 800 566
Linka detskej dôvery (v pracovné dni od 14:00 do 20:00 hod.)	0907 401 749
Linka pomoci pre prípady nezvestných detí v EÚ	116 000
Krízová linka pomoci (nonstop)	0800 500 333

Linka nádeje	055 644 1155, 055 622 2323
Linka pre ženy a iné osoby zažívajúce násilie (nonstop)	0800 212 212
Senior linka (linka pre pomoc seniorom)	0800 172 500

Národné toxikologické informačné centrum (v prípade podozrenia na otravu ľudí a zvierat)	
• iba počas pracovných dní do 15:30 hod.	02/5477 4166, 0911 166 066
• po 15:30 hod. a počas víkendov	02/ 5477 4166

Poskytovatelia KI – relevantné inštitúcie

Modrý anjel, n. o. (poskytuje podporu obetiam tragických udalostí a ich príbuzným: krízová linka, terénna krízová intervencia, následná starostlivosť, vzdelávanie)	https://www.modryanjel.sk 0944 171 272
OZ IPčko (internetová poradňa pre mladých, poskytuje bezplatnú anonymnú psychologickú a sociálnu pomoc denne od 7:00 do 24:00 hod. cez chat a email)	https://ipcko.sk/ 0800 500 333
IOR – Inštitút osobnostného rozvoja (individuálna aj skupinová krízová intervencia, kurzy skupinovej krízovej intervencie, terapia traumy detí, paliatívna starostlivosť a sprevádzanie detí a rodín po strate člena rodiny)	https://www.ior.sk +421 905 400 622

Chatové poradne

IPčko (internetová linka dôvery pre mladých ľudí)	www.ipcko.sk
Linka detskej istoty pre deti a mladých ľudí (cez mail, chat či telefón)	www.odpisemeti.sk
Národná linka na pomoc deťom v ohrození	https://viacakonick.gov.sk
Psychologická internetová poradňa pre mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením	https://dobralinka.sk

Príloha 4

Školský plán

Rola	Meno a email	Telefón
Vedúci tímu – riaditeľ	Mgr. art. Ľubomíra Krkošková	0910 960 680
Spolupráca s políciou	Ján Gallo – kontaktný policajt kpt. Húsková, PhDr	0911 313 135 0902 385 198
ÚPSVR Martin – koordinátor ochrany detí pred násilím	Mgr. Oľga Kubíková	0918 699 791
Zástupca rodičov		
Výchovná poradkyňa	Mgr. Janka Skybová	0905 749 163
Médiá		
Administrátor – zástupkyňa	Mgr. Eva Bielková	0902 237 396

Deň 1

Úloha	Meno
Zber aktuálnych informácií	riaditeľ, zástupkyňa, výchov. poradkyňa, triedni učitelia
Kto, čo, kedy, kde?	
Zvolať krízový tím – čas a miesto	riaditeľ
Kontaktovať externé organizácie	riaditeľ
Zabezpečiť dozor žiakom	príslušní triedni učitelia
Porada zamestnancov	riaditeľ
Odsúhlasiť plán dňa	celý personál
Informovať žiakov (blízki priatelia)	zástupkyňa
Vytvoriť zoznam zraniteľných žiakov/učiteľov	výchovná poradkyňa
Kontaktovať truchliacu rodinu (spolu s Políciou, Záchran. sl.)	riaditeľ, príslušný triedny učiteľ
Pripraviť a odsúhlasiť tlačovú správu, pripraviť sa na médiá	riaditeľ
Informovať rodičov	zástupkyňa
Naplánovať stretnutie personálu na konci dňa	riaditeľ

Deň 2 a nasledujúce dni

Zvolať stretnutie krízového tímu na zhodnotenie	vedúci tímu
Stretnutie s externými organizáciami	
Porada zamestnancov	
Naplánovať podporu pre žiakov, personál, rodičov	
Kontaktovať pozostalú rodinu, informácie o rozlúčke	
Naplánovať účasť na pohrebe	

Po 72 hodín priebežne

Monitorovať stres žiakov a učiteľov	triedni učitelia
Spolupráca s externými organizáciami	riaditeľ
Plánovanie návratu trúchliacich žiakov	zástupkyňa
Rozhodnutia o pamätníkoch a výročiach	učitelia, žiaci, rodičia
Zhodnotenie reakcií na udalosť, úprava plánov	pedagogický zbor

Kontrolný zoznam pre riaditeľa

1. deň – krízová situácia

- a. Zhromaždiť fakty: čo sa stalo, kedy, ako, kde, kto je zranený, alebo mŕtvy
- b. Vyžaduje udalosť pomoc psychológov CPP?
- c. Koho potrebujem zavolať? Týka sa to aj ďalších škôl? Kontaktujte KŠÚ, CPP, zriaďovateľa, Radu školy a Radu rodičov, Žiacky parlament
- d. Vytvoriť krízový tím
- e. Vytlačiť letáky pre žiakov
- f. Zabezpečiť dozor žiakom
- g. Schváliť komunikáciu udalosti na web. stránke školy
- h. Zavolať stretnutie personálu
- i. Identifikovať zraniteľných žiakov aj personál
- j. Načrtnúť stanovisko pre médiá
- k. Pripraviť sa na stretnutie s médiami
- l. Načrtnúť list pre rodičov
- m. Stretnutie s krízovým tímom – zhodnotiť deň a dohodnúť stretnutie na nasledujúci deň ráno
- n. Stretnutie s personálom
- o. Kontaktovať zasiahnutú rodinu, pozostalých (najlepšie spolu s o Záchran. službou alebo Políciou)

Zabezpečiť normálnu dennú rutinu ako sa najviac dá.

Komunikácia s médiami (vzory)

Koncept č. 1

Volám sa..... (meno) a som riaditeľ..... (názov školy). Dnes ráno sme sa dozvedeli o smrti jedného z našich žiakov. Je to obrovská tragédia pre rodinu, našu školu aj komunitu. Sme hlboko zasiahnutí touto udalosťou. Náš súcit a myšlienky patria rodine pozostalých a priateľom žiaka.

(Žiak krstné meno)..... bol žiakom..... ročníka a bude nám všetkým veľmi chýbať. Sme v kontakte s jeho rodičmi, ktorí nás požiadali, aby sme rešpektovali ich žiaľ a súkromie v tomto ťažkom čase.

Naša škola zriadila krízový tím a jeho psychológovia budú aj v nasledujúcich dňoch s nami a budú pomáhať našim zamestnancom podporovať žiakov.

Škola je rovnako otvorená rodičom, dňa..... o sa uskutoční informačné stretnutie pre rodičov.

Chceme Vás požiadať, aby ste rešpektovali naše súkromie tomto čase, ktorý je nesmieme náročný pre nás, našich učiteľov aj žiakov.

Koncept č. 2

Riaditeľka a celý pedagogický zbor školy, vyjadruje v súvislosti s tragickou udalosťou hlbokú ľútosť a spoluúčasť na bolestnom zármutku celej rodine nášho žiaka **XY**. Vyhasnutie života mladého človeka, ktorý bol skvelým synom a bratom, oddaným kamarátom, mimoriadne silno zasiahlo každého jedného z nás. Vyrovnáť sa so stratou pomáha zasiahnutým žiakom aj psychológ.

Okamžite po tejto nešťastnej udalosti sme eliminovali osobný dosah na ostatných prítomných žiakov a vzápätí sme zabezpečili aj psychologickú intervenciu najviac zasiahnutých žiakov a tried školy. V súvislosti s prebiehajúcim vyšetrovaním nešťastnej udalosti i na žiadosť rodičov sa nebudeme viac k predmetnej udalosti vyjadrovať.

Koncept č. 3

Riaditeľ, ako aj celý pedagogický zbor, vyjadruje v súvislosti s touto udalosťou na školskom ihrisku hlbokú ľútosť a spoluúčasť na bolestnom zármutku celej rodine nášho žiaka XY. Vyhasnutie života mladého človeka, ktorý bol skvelým synom a bratom, oddaným kamarátom a zároveň i vynikajúcim žiakom našej školy, mimoriadne silno zasiahlo každého jedného z nás.

Okamžite po tejto nešťastnej udalosti sme eliminovali osobný dosah na ostatných prítomných žiakov a vzápätí srne zabezpečili aj psychologickú intervenciu najviac zasiahnutých žiakov a tried školy. V súvislosti s prebiehajúcim vyšetrovaním nešťastnej udalosti sa i na žiadosť rodičov nebudeme viac k predmetnej udalosti vyjadrovať. Zároveň žiadame novinársku obec, aby veľmi citlivo pristupovala k získavaniu informácií i prezentovaniu celej tragédie v médiách vzhľadom na to, že bolestne zasiahla školské prostredie plné detí, ktoré na to neboli a nie sú emocionálne pripravené.

Copingové (zvládacie) stratégie

So životnými ťažkosťami je možné bojovať rôzne. Ako sa človek vysporiadava s náročnými životnými situáciami, záleží hlavne na jeho copingových stratégiách (ide o aktívny a vedomý spôsob zvládania stresu/zátiaže). Jednou z aktivít poskytovateľa krízovej intervencie je pomôcť identifikovať pozostalým ich (dominantné) copingové stratégie. Porozmýšľajte: „Aké copingové stratégie ste v minulosti použili?“, resp. „Čo Vám v minulosti pomohlo?“, „Čo by Vám mohlo pomôcť zvládnuť ťažké chvíle?“

Integratívny model copingových stratégií – BASIC Ph

(Prof. M. Lahad, Tel Hai College Israel; podľa Anyalaiová, 2019):

B (believe) hodnoty – modlenie sa, viera v Boha, viera v druhých i v seba, orientácia na hodnoty, duchovno, ktoré človek uznáva a drží sa ich;

A (affective) emócie – vyjadrovanie emócií (verbálne – rozprávaním, neverbálne – tanec, maľba), vyplakanie sa, podpora, láska;

S (social) socializácia – vyhľadávanie blízkosti dôležitých ľudí (rodina, kamaráti, spoločenstvo), psychoterapia;

I (imagine) imaginácia – všetky druhy umenia, relaxácia, snívanie, fantázia, humor, zábava filmy;

C (cognitive) kognícia – získavanie informácií, chcú sa dozvedieť, chcú veciam rozumieť plánovanie dopredu, hľadanie nových stratégií;

Ph (physical) fyzické aktivity – potrebujú fyzické zážitky, šport, príroda, jedlo, drogy, sex;

Model poukazuje na to, že človek disponuje šiestimi potencionálnymi dimenziami alebo „kanálmi“ ktoré sú jadrom jeho copingového štýlu. V bežnej situácii človek reaguje bežnými spôsobmi, bežne využíva 2-3 kanály. V traumatickej situácii má človek pocit, že nič nefunguje. Čím viac zvládacích kanálov využívame, tým ľahšie môžeme krízu prekonať.